

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 552. Quinam in specie habeant vel non habeant potestatem ferendi censuras.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

quod Suar. & Cönnich apud Castrop. n. 4. censeant, non contineri in eo textu præceptum, sed solum admonitionem, prout indicat verbum illud: *Caveant*: & si præceptum contineretur, consuetudine tamen vidente & non contradicente Principe sit abrogatum.

2. Secundò: Censura præsertim, quæ est à jure, alia est sententiæ latae, alia sententiæ ferendæ. Prior est, quam delinquens ipso facto seu criminis perpetracione sine alia sententiâ condemnatoria incurrit, quales jure decretæ intelliguntur verbis præteriti vel præsentis temporis significacionem habentibus. V. G. excommunicamus, anathematizamus, suspendimus, qui hoc fecerit, noverit se excommunicatum, excommunicationi subiaceat, vel in eam incidat; Prohibemus sub excommunicatione ipso jure, vel ipso facto sine alia sententiâ incurrenda &c. Censura sententiæ ferendæ est, quæ licet à jure statuta, à delinquente tamen non ipso facto statim incurritur, sed per sententiâ à Judice infligenda, cujusmodi censura denotatur ferè verbis futuri temporis. V. G. excommunicabitur, suspendetur, vel excommunicetur: prohibemus sub excommunicatione; volumus excommunicari; ita ferè Sylv. v. *excommunicatio*. I. n. 22. Castrop. *de lege pœnal*. l. 2. c. 1. Suar. *de cens. d. 3. f. 3. à n. 1.* Laym. *l. c. n. 3.* ut autem censura censeatur latae sententiæ, non ambiguis, sed manifestis verbis est exprimenda, cum in pœnis benignior interpretatio sit facienda. Castrop. *l. c. n. 5.*

3. Tertiò: Censura essentialiter trifariam dividitur, nimirum alia est excommunicatio, alia suspensio, alia interdictum, ut constat ex c. *statutum*, *de sent. excom. in 6.* & præter has tres species censuræ non esse aliam tenent Nav. *man. c. 27. num. 1.* Lambertin. *de jurepat. p. 1. l. 2. q. 9. a. 3. n. 3.* Ugol. *de cens. tab. 1. c. 26.* Garc. *de benef. p. 7. c. 13. n. 2.* Suar. *Tom. 5. in 3. part. d. 1. f. 3.* Avil. *de cens. p. 1. du. 5.* Laym. *l. c. c. 2. n. 1.* Castrop. *l. c. p. 1. n. 4.* dicens communem & verissimam contra Sorum in *4. dist. 22. q. 3. a. 1.* aliòsque Thomistas tribus dictis speciebus addentes cessationem à divinis, & irregularitatem ex delicto, & alios, insuper annuenerantes depositionem & degradationem, ita ut velint esse septem species censuræ, cujus contrarium ex c. *quarenti de V. S.* ubi Pontifex interrogatus de censuris, illas tres tantum enumeravit, quæ responsio eum sit in materia doctrinali, æquivaleret huic absolutæ: non sunt nisi tres dictæ, ne aliàs esset responsio imperfecta. Item ex ea ratione, quod definitio censuræ communiter recepta nulli alteri speciei nisi tribus enumeratis conveniat, dum cessatio à divinis est species quædam interdicti, vel non est tam pœna fidelibus imposta, quam signum quoddam mœoris Ecclesiæ ob injuriam sibi factam, depositio verò, degradatio & irregularitas non sunt pœnæ medicinales delinquente emendato auferendæ, sed ex se perpetuæ; censuræ autem etsi quoque privent fideles bonorum spiritualium usu, relinquunt tamen potestatem illum usum recuperandi.

Quest. 552. Quinam in specie habeant vel non habeant potestatem ferendi censuras?

1. **R**esp. primò: Potestate ordinariâ, qualis est, quæ alicui officio vel dignitati ecclesiasticæ, prout sunt ab Ecclesia instituta, annexitur in perpetuum, censuras ferre possunt imprimis summus Pontifex respectu omnium fidelium, ut Catholici omnes, dein Episcopi & Archiepiscopi in sua dice-

cesi quod ad sibi subditos. c. 1. *de off. Ordin. Trid. sess. 6. de reform. c. 3. & sess. 14. c. 4.* ita tamen, ut Archiepiscopus illas ferre nequeat respectu subditorum suorum suffraganeorum, nisi dum suffraganei diœcesim visitat, vel causa subditorum suffraganei ad ipsum devolvitur. c. *venerabilibus de sent. excom. in 6.* Tertiò Cardinales in ecclesia sui tituli, c. *his qua de majorit. & obed. & ibi DD.* Quartò Legatus sedis Apostolicæ in provincia suæ legationis. c. *Legatus de off. legat. in 6.* Quintò: Vicarius Episcopi generalis, quippe idem constituens cum Episcopo tribunal. c. 2. *de consuetud. in 6. c. Romana de appel. in 6.* idem est de Vicario capituli sede vacante, *Trid. sess. 24. de reform. c. 16.* & à fortiore de ipso Capitulo. c. *unic. de majorit. in 6.* Sextò: Concilia generalia per totam Ecclesiam, provincialia in sua provincia. Septimò: Abbates, Priores, Præpositi ecclesiarum collegiarum, & qui jurisdictionem in foro externo habent, Archidiaconi & Archipresbyteri, quieti ex primæva sua institutione eâ potestate carebant, c. 5. *de off. Archipresb.* modò tamen eorum aliqui ex consuetudine eam habent, Arg. c. *veniens. de eo qui surrive ordin. suscepti. & c. dubium de elect.* Octavò ex privilegio Papæ annexo eorum officio religionum Generales, Provinciales, Præpositi, Rectores, Guardiani, aliique Superiores locales habent, non tamen parochi, cum in foro externo jurisdictionem non exercent. Sylv. v. *excommunicatio*. I. n. 5. Nav. *man. c. 27. n. 5.* Suar. *de cens. d. 2. f. 2.* Castrop. *tr. 2. d. 1. p. 4. n. 2.* non obstante textu c. *cum ab ecclesiis. de off. ordin. ubi rata habetur excommunicatio facta à plebano; nam is plebanus erat Præpositus Ecclesiæ collegiatæ, ut notat Avil. de cens. p. 2. c. 3. du. 2.* vel ut Abb. *in cit. c. n. 2.* habebat hanc potestatem, vel si parochis concessa fuerit, eam contrariâ consuetudine abrogatam dicit Sorus in *4. dist. 22. q. 2. a. 1.*

2. **R**esp. secundò: Ex delegatione hanc potestatem habere possunt, quibus supradicti ordinariâ potestate gaudentes eam commiserint, cum potestate ipso, quod ordinariâ sit, possit delegari, prout constat ex *tit. de off. Ordin.* modò tamen is, cui delegatur, sit ejus capax, hinc is, cui delegatur, tempore delegationis debet habere usum rationis, debet esse baptizatus, item Clericus, seu habere primam tonsuram, quia merè laicus est incapax hujus jurisdictionis suscipiendæ. c. *Ecclesia S. Maria. de constit. c. judicatum. d. 89.* Ad eoque nec religio professo laico ea conferri aut delegari potest. Suar. *d. 2. f. 2. n. 11.* Laym. *l. 1. sum. tr. 5. p. 1. c. 3. n. 2.* Castrop. *l. c. d. 1. p. 4. n. 3.* Sed nec esse debet conjugatus, tamen enim Ordines minores habeat sique additus obsequio alicujus ecclesiæ, & habitum Clericalem gesserit (ob quæ privilegio canonis & fori gaudeat c. 11. *de clericis conjugatis*; juncto *Trid. sess. 23. c. 6. de reform.*) Ordinum tamen beneficiorumque & jurisdictionis administrationisque est omnino incapax, juxta expressum textum c. *sancti de Cler. conjug.* Abb. *ibid.* Covar. *c. alma mater. p. 1. §. 11. n. 3.* Cönnich. *d. 13. du. 4.* Suar. *d. 2. f. 3. n. 1.* Laym. Castrop. *ll. cit.* unde nec ex dispensacione Episcopi hæc potestas laicis & conjugibus committi potest, cum nemini præter Pontificem concessum sit adversus consuetudinem & Decreta universalis Ecclesiæ procedere. Suar. Laym. Castrop. *ll. cit.* Atque ex his à fortiore constat, fœminam hujus jurisdictionis incapacem esse, ut dicitur in c. *de monialibus. de sent. excom. & c. dilecti. de majorit. & obed. de cujus cap. intellectu vide Castrop. cit. n. 3. in fine.* Verùm tamen incapacitatem hanc non esse

esse juris divini, ita ut nec Pontifex ex plenitudine potestatis hanc jurisdictionem concedere valeat feminæ, verius esse censet Castrop. *l. c. num. 5.* citans pro hoc Paludan. *in 4. dist. 19. q. 2. a. 1.* Nav. *L. 5. Confl. 1. de Sent. excomm. Sayr. de cens. L. 1. c. 5.* Filliuc. *tr. 11. c. 2. q. 8.* Hurr. *de cens. diffic. 4. n. 3.* Laym. *l. c. n. 4.* eò quòd, licet potestas ferendi censuras sit spiritualis, non sit tamen potestas Ordinis, sed jurisdictionis spiritualis, hujus autem fœmina non videatur incapax jure divino, cum ex privilegio Pontificis conferre possit beneficia Clericis, eòque instituere in Ecclesiis, & iis præcepta imponere, juxta *c. dilecta de margarit. & obed.*

Quest. 553. In quos censura ferri possit, vel non possit?

Resp. Non nisi in hominem baptizatum, rationis compotem, viatorem, inferenti censuram subiectum ferri potest. Nav. *man. c. 27. n. 13.* Suar. *Tom. 5. de cens. d. 5. S. 1.* Laym. *l. c. c. 4. num. 1.* Cönninck *d. 13. du. 6.* Castrop. *l. c. p. 6. n. 1.* Hinc ferri nequit primò: in bruta, quia culpæ capacia non sunt, nec jurisdictioni subiecta, ideòque dum creaturæ irrationales fidelibus nocentes anathematizantur ab Ecclesia, id solum intelligendum, quòd Ecclesia illas detestetur & execretur. Castrop. *l. c.* Neque secundo: in Paganos, Judæos, Catechumenos, quia potestati Ecclesiæ non subjiuntur. Ecclesiam non ingressi, juxta illud Apostoli *1. ad Corinth. 5. quid mihi de his, qui foris sunt.* Secus de Hæreticis, Apostatis, Schismaticis utpote per baptismum subditis potestati Ecclesiæ, quam subterfugere non possunt. Neque tertio: in defunctos, Covar. Suar. Nav. *ll. cit.* Laym. *l. c. n. 2.* cum communi, quia amplius Ecclesiæ non subiecti, sive sint in cœlo sive purgatorio aut inferno. Hinc mandans occidi aliquem, non incurrit excommunicationem, si moriatur ante executionem mandati, dumque *c. à nobis. il. 2. de Sent. excomm.* Papa definit, posse excommunicatum absolvi post mortem, quia Ecclesia potest ligare & solvere defunctum, loquitur de absolutione & ligatione indirecta, quatenus Ecclesia præcipere potest fidelibus, ne corpus excommunicati sine signis pœnitentiæ decedentis sacræ sepulturæ tradantur ob excommunicationem, quâ defunctus, dum viveret, ligabatur, néve suffragia pro eo offerant, & è contra, si decesserit pœnitens, concedere, ut illa beneficia præstentur defuncto. Ita Covar. *l. c. n. 8.* Suar. *l. c.* Castrop. *cit. p. 6. n. 1. vers. tertio.* Neque quarto: in expertem rationis tunc, quando causam censuræ dabat, si verò compos erat rationis, efficacem causam censuræ incurrendæ dedit, & tempore, quo hæc infligenda in ebrietatem vel amentiam etiam perpetuam incidisset, utique eâ ligaretur, cum usus rationis & libera voluntas requiratur tunc solum, quando ponitur causa censuræ, & non, quando ea contrahitur. Laym. *l. c. c. 4. n. 3.* Suar. *d. 5. S. 1. n. 20.* sic qui sanæ mentis mandat occidi Clericum, & tempore interfectionis ebrius vel amens est, non effugit excommunicationem, à qua tamen, si amentia perpetua est, absolvendum eum esse dicunt Suar. Laym. *ll. cit.* Cönninck. *l. c. à num. 45.* De cætero etiam neget Ugolin. *de cens. c. 17. n. 5.* censuram ferri posse in impuberes, et si usum rationis polleant, eò quòd Ordinem judicarium non satis percipiunt, nec stare possint in judicio ad se defendendum & agendum, juxta *c. ult. de judiciis. in 6.* contrarium tamen de censura ipso jure annexa delicto tradunt Castrop. *l. c. n. 2.* Cönninck. *l. c.* Suar.

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. V.

l. c. n. 17. Hurr. *de cens. diffic. 7. n. 30.* idemque de lata per statutum, nisi contrarium ex consuetudine constet, cum ad talem censuram non requiratur citari delinquentem aut stare in judicio. Idem de censura per specialem sententiam ferenda in talem impubere dicit quidem Castrop. eò quòd, esto, ignoret impubes Ordinem judicarium, de eo tamen instrui potest sicut alius pubes, possitque medio procuratore stare in judicio, & respondere, addit tamen non esse adeò conveniens, impuberes ligari censurâ, eò quòd usus & recepta consuetudo habeat contrarium. Quintò: ferri nequit in non-subditos, unde Pontifex nullâ censurâ ligari potest, utpote supra jus omne humanum, ut dictum supra, item neque Imperator aut Rex ab Episcopo censurâ affici possunt, neque Episcopi generali juris constitutione censuram incurunt, nisi in ea fiat specialis mentio eorum, juxta *c. Quia periculosum. de Sent. excomm. in 6.* quòd tamen solum loqui de suspensione & interdicto notat Suar. *d. 5. S. 4. n. 3.* Denique qui existentes extra territorium lege illius non ligantur etiam censurâ impositâ per talem extra territorium ligari non possunt, cum censura sit pœna transgressionis legis, ubi nulla est transgressio, ibi nulla est impositio pœnæ, adeòque nulla est censura ibi imposita, Castrop. *tr. 3. d. 1. p. 24. §. 5. n. 23.* circa quòd tamen notandum cum Eodem *num. 24.* quòd si in uno territorio inchoatum delictum, cui annexa censura, & in altero consummatum, censuram non incurri ipso facto, quia non est imposita ob inchoationem delicti, sed ob consummationem, consummatio autem contingit extra territorium, & consequenter extra jurisdictionem Judicis imponentis legem, pro quo citat Suar. *de cens. d. 5. S. 4. n. 8. & 9.* Sylv. *v. excommunicatio. 2. n. 8.* Salas. *d. 14. S. 5. n. 71.*

Quest. 554. Ob quam causam inferri possit censura?

1. Resp. primò: Supponendo censuram infligi non posse nisi pro culpa, cum sit pœna medicinalis, quæ necessariò supponit culpam corrigendam, quòd ipsum quidem etiam locum habet, dum communitati alicui infligitur censura suspensionis & interdicti, ea censura tamen non supponit delictum omnium & singulorum istius communitatis membrorum, dum sæpe inter illos multi innocentes ab illo delicto, ob quòd censura lata, qui nihilominus eâ ligantur ob delictum communitatis, cujus contrarium est in excommunicatione, dum excommunicari non possit communitas, nisi expressè separentur innocentes.

2. Resp. secundo: Excommunicatio major aliave gravis censura inferri nequit, nisi ob culpam mortaliter gravem externè consummatam contra Ecclesiasticam potestatis præceptum contumaciter commissam. Dicitur primò: *censura gravis ob culpam seu peccatum grave:* quia pœna debet proportionari culpæ. *c. cum non ab homine. de judiciis.* Hinc excommunicatio major, suspensio, interdictum, prout hodie feruntur, infligi non possunt ob culpam venialem. Suar. *de cens. d. 4. S. 4.* Sanch. *L. 6. mor. c. 4. n. 55.* Laym. *l. c. c. 5.* Valq. *tr. 2. d. 158. c. 5.* Cönninck. *d. 13. du. 8. concl. 2.* Castrop. *tr. 29. d. 1. p. 7. n. 2.* & de excommunicatione majore apertè ex Triid. *Sess. 25. c. de reform. & c. nemo Episcoporum. & c. nullus Sacerdos 11. q. 3.* Navar. *27. n. 9.* Covar. *c. alumn. mater. 1. p. §. 9.* quibus non obstat, quòd excommunicatio in aliquibus textibus juris videatur ferri ob causam levem,

Pp

nam